

N:o 114.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 3 maj 1905.

— — — — Andra Kammaren den 3 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående understöd åt folkbibliotek m. m.

(Sammansatta stats- och lagutskottets utlåtande n:o 7.)

Till Konungen.

Genom en till innevarande riksdag aflåten proposition, n:o 47, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att

dels antaga vid propositionen följande förslag till

1:o) lag angående ändrad lydelse af vissa §§ i förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862 samt

2:o) lag angående ändrad lydelse af vissa §§ i förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863;

dels medgifva,

att understöd af statsmedel till ett belopp af högst 75 kronor, för år räknadt, må enligt de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt meddela, utgå till skoldistrikt utom Stockholm och Göteborg samt till territoriell församling i nämnda städer för upprättande och underhåll af församlingsbibliotek äfvensom till lokala föreningar, hvilka af Eders Kungl. Maj:t förklaras härutinnan likställda med skol-

Bih. till Riksd. Prot. 1905. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 18 Häft. (N:o 114.) 1

distrikt för upprättande och underhåll af föreningsbibliotek, under följande villkor:

att föreningsbiblioteks angelägenheter vårdas af en styrelse, som utgöres af fem af föreningen valda ledamöter;

att biblioteksstyrelse för hvarje bibliotek utser föreståndare eller bibliotekarie, som handhafver den närmaste skötseln af boksamlingen och däröfver upprättar katalog;

att bibliotek är uppställdt i lämplig lokal och regelbundet vissa tider i veckan kostnadsfritt eller mot låg afgift hålles tillgängligt för allmänheten inom bibliotekets verksamhetsområde;

att bibliotek hålles försäkradt mot eldskada;

att böcker af osedligt innehåll ej må med bibliotek införlifvas;

att beviljad statsbidrag må användas endast till inköp och inbinding af böcker samt tryckning af katalog;

att vederbörande skoldistrikt, församling eller förening för samma ändamål anslagit eller annorledes anskaffat minst lika stort belopp som statsbidraget;

att böcker, som inköpts för statsbidrag och nyssnämnda af skoldistrikt, församling eller förening anskaffade medel, ej må afhändas biblioteket;

att, då föreningsbibliotek, för hvilket åtnjutits statsunderstöd, upplöses, till vederbörande skoldistrikt eller församling skola för införlifvande med dess bibliotek öfverlämnas de böcker, som på nyssnämnda sätt förvärfvats; och

att biblioteken skola vara underkastade inspektion af vederbörande folkskoleinspektörer;

samt att understöd af statsmedel må enligt Eders Kungl. Maj:ts bestämmande jämväl tilldelas sådana centrala föreningar, som verka såsom förmedlingsanstalter åt bibliotek af omförmälda slag eller upprätta vandringsbibliotek, med ett belopp af högst 1,500 kronor, för år räknadt, till hvarje sådan förening för hvardera af nämnda verksamhetsgrenar, dock till ett sammanlagdt belopp af högst 10,000 kronor;

dels, för att till nu angifna ändamål användas, på ordinarie stat under riksstatens åttonde hufvudtitel bevilja ett förslagsanslag, med titel: »Understöd åt folkbliotek», å 60,000 kronor;

dels ock till bestridande af kostnaderna för inspektion genom folkskoleinspektörerna af folkbibliotek höja anslaget till arfvoden och resekostnadsersättning åt folkskoleinspektörer med 5,000 kronor, eller från dess nuvarande belopp, 105,000 kronor, till 110,000 kronor.

Riksdagen är fullständigt ense med Eders Kungl. Maj:t om lämpligheten och behovet af ekonomiskt understöd från statens sida till sådana bibliotek, som afse att främja den allmänna folkbildningen, men har Riksdagen haft en från Eders Kungl. Maj:ts förslag afvikande mening särskildt rörande frågan om, hvilka slag af bibliotek, som böra komma i åtnjutande af statsbidrag, afvensom beträffande frågan om, hvilken myndighet det närmast bör tillkomma att handlägga ärenden rörande de statsunderstödda folkbiblioteken.

Riksdagen vill till en början erinra, att det för närvarande inom landet på skilda orter råder olikhet i fråga om handläggningen af ärenden rörande de bibliotek, som enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle komma att förläggas under kyrkostämmorna och hvaraf det stora flertalet utgöres af sockenbiblioteken. Under det att man på vissa orter funnit det fördelaktigast att å kyrkostämma afgöra dessa ärenden och låta skolrådet handhafva vården af ifrågavarande biblioteksinrättningar, har man å andra håll föredragit att afgöra dessa frågor på kommunalstämma och låta kommunalnämnden sköta biblioteken.

Någon tvingande nödvändighet att för statsunderstöds beviljande inordna nu omförmälda slag af bibliotek under en och samma myndighet synes emellertid ej föreligga och, om än Riksdagen icke underskattar värdet af den likformighet, som med antagande af Eders Kungl. Maj:ts förslag i denna del skulle på förevarande område vinnas, finner dock Riksdagen lämpligheten af en dylik åtgärd kunna med skäl dragas i tvifvelsmål. Den utveckling, biblioteksverksamheten genom understöd från statens sida kan komma att erhålla, torde icke nu kunna öfverskådas, och då denna utveckling i allt fall är beroende af den beredvillighet och det intresse för saken, som kunna finnas å hvarje särskild ort, torde också de bestämmelser, som erfordras för beviljande af statsbidrag, böra så affattas, att biblioteksverksamheten må kunna i största möjliga mån fritt utveckla sig. Ett inordnande af ifrågavarande biblioteksinstitution uti en på förhand bestämd, för hela vårt land gemensam form synes emellertid kunna verka hämmande på dess fria utveckling. Följden skulle måhända blifva, att biblioteksverksamheten på många håll ej omfattades med det intresse, som eljest skulle komma den till del. Att kommunalstämmorna skulle vara mindre lämpade att afgöra hithörande frågor än kyrkostämmorna, synes Riksdagen ej heller kunna med fog antagas. Riksdagen håller sålunda före, att det bör öfverlämnas åt vederbörande samhällen själfva att bestämma, under hvilken myndighet deras bibliotek skola lyda. Genom en sådan anordning skulle enligt Riksdagens mening ifrågavarande biblioteksverksamhet bäst främjas.

Riksdagen har sålunda tänkt sig, att understöd af statsmedel skulle utgå till skoldistrikt utom Stockholm och Göteborg samt till territoriell församling i nämnda städer för upprättande och underhåll af *församlingsbibliotek* äfvensom till lands- och stadskommun för upprättande och underhåll af *kommunbibliotek*, och skulle enligt Riksdagens förmenande förstnämnda slag af bibliotek kunna utgöras af eller i sig innefatta skolbibliotek, såväl för lärare som lärjungar.

Med Riksdagens uppfattning att vissa bibliotek skulle komma att lyda under kyrkostämman, torde det till undvikande af all tvekan vara nödvändigt, att i kyrkostämmoförordningarna bestämdt angifves, att frågor rörande dessa bibliotek höra till kyrkostämmans handläggning, liksom att kyrkostämman, där den finner sådan lämpligt, må för förvaltning och vård af församlingsbibliotek utse särskild styrelse. Hvad åter angår kommunbiblioteken lära några lagbestämmelser ej erfordras för att angifva, att frågor rörande dessa bibliotek skola handläggas af den borgerliga representationen, utan torde kommunbiblioteken utan ändringar i gällande författningar komma i samma ställning i förhållande till den borgerliga representationen som församlingsbiblioteken enligt de ifrågasatta ändringarna i kyrkostämmoförordningarna i förhållande till den kyrkliga. Äfven med den anordning af understödet åt ifrågavarande slag af bibliotek, som Riksdagen ansett böra vidtagas, har Riksdagen därför kunnat i hufvudsak antaga de af Eders Kungl. Maj:ts föreslagna ändringarna i berörda förordningar. Vissa jämkningar i förslagen har Riksdagen emellertid ansett vara nödvändiga för att tydligt utmärka, dels, hvad församlingar utom Stockholm angår, att församlingsbibliotek kunna utgöras af eller i sig innefatta skolbibliotek, dels ock att af kyrkostämman tillsatt biblioteksstyrelse icke har att handhafva värden af andra bibliotek inom samhället än dem, som lyda under kyrkostämman.

Med den af Riksdagen uttalade uppfattningen, att icke blott sistnämnda slag af bibliotek utan äfven sådana, som sortera under den borgerliga representationen, böra komma i åtnjutande af statsbidrag, har utskottet emellertid ingalunda åsyftat att, därest inom ett samhälle såväl församlings- som kommunbibliotek anordnas, det i propositionen medgifna högsta statsbidraget, 75 kronor, skulle kunna utgå till hvart och ett af nämnda slag af bibliotek, utan anser Riksdagen, att i sådan händelse de båda slagen af bibliotek väl böra samtidigt kunna komma i åtnjutande af statsbidrag, men att under inga förhållanden sammanlagda beloppet af dessa bidrag får öfverstiga 75 kronor.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag om statsunderstöd till lokala föreningar, hvilka med hänsyn till omfattningen af deras verksamhet af Eders

Kungl. Maj:t förklaras likställda med skoldistrikt, har Riksdagen icke i och för sig funnit något att erinra, men har Riksdagen med anslutning till hvad ofvan anförts ansett det böra tilläggas, att äfven sådana lokala föreningar, hvilka af Eders Kungl. Maj:t i berörda hänseende förklaras likställda med kommunen, må komma i åtnjutande af statsbidrag.

Eders Kungl. Maj:ts förslag om understöd af statsmedel åt sådana centrala föreningar, som verka såsom förmedlingsanstalter åt bibliotek af förut omförmälda slag eller upprätta vandringsbibliotek har Riksdagen däremot ansett sig böra oförändradt biträda.

I fråga om statsbidragens fördelning och belopp har Riksdagen icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag. Likaså har Riksdagen funnit de i propositionen uppställda villkoren för statsbidrags erhållande i allmänhet vara väl affattade. I ett par hänseenden har Riksdagen dock, utöfver hvad af det anförda torde framgå, ansett sig böra vidtaga en jämkning i förslaget. Riksdagen har nämligen funnit det mindre lämpligt att meddela en ovillkorlig bestämmelse, att böcker, som inköpts för statsbidrag och motsvarande af skoldistrikt, församling eller förening anskaffade medel, ej må afhändas bibliotek. Ett dylikt afhärande har syntts Riksdagen lämpligen kunna ifrågakomma efter vederbörande inspektörs medgifvande. Likaså har Riksdagen ansett bestämmelsen, att, då förenings bibliotek, för hvilket åtnjutits statsunderstöd, upplöses, de böcker, som på nyssnämnda sätt förvärfvats, skola öfverlämnas till vederbörande skoldistrikt eller församling, böra förändras därhän, att vid förenings upplösning dess böcker af angifna slag äfven må kunna öfverlätas på kommun eller efter Eders Kungl. Maj:ts bepröfvande på annan förening, som har samma eller likartadt syfte som den upplösta föreningen.

Beträffande den såsom villkor för statsbidrags erhållande föreslagna bestämmelsen, att biblioteken skola vara underkastade inspektion af vederbörande folkskoleinspektörer, så torde det kunna sägas ligga i sakens natur, att skolbiblioteken böra stå under folkskoleinspektörernas tillsyn, och under sådana förhållanden torde det också vara lämpligt att utsträcka denna deras kontrollerande verksamhet äfven till församlingsbiblioteken. Däremot kan det med skäl ifrågasättas, om folkskoleinspektörerna kunna anses lämpliga att äfven utöfva tillsyn öfver kommun- och föreningsbiblioteken, då dessa biblioteks uppgift faller helt och hållet utom folkskoleinspektörernas verksamhetsområde, men å andra sidan torde anordnandet af inspektionen af berörda bibliotek på annat sätt, såsom exempelvis genom af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande därtill förordnade personer, blifva förenadt med alltför stora kostnader. Äfven i denna del

har Riksdagen därför ansett sig böra biträda Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Hvad slutligen angår de begärda anslagsbeloppen, har Riksdagen icke funnit något att erinra emot desamma.

Under återopande af det anförda får Riksdagen alltså för Eders Kungl. Maj:t tillkännagifva:

1:o) att Riksdagen *dels* medgifvit,

att understöd af statsmedel till ett belopp af högst 75 kronor, för år räknadt, må enligt de nämre bestämmelser Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt meddela, utgå till skoldistrikt utom Stockholm och Göteborg samt till territoriell församling i nämnda städer för upprättande och underhåll af församlingsbibliotek, till lands- och stadskommun för upprättande och underhåll af kommunbibliotek äfvensom till lokala föreningar, hvilka af Eders Kungl. Maj:t förklaras härutinnan likställda med skoldistrikt eller kommun, för upprättande och underhåll af föreningsbibliotek, under följande villkor:

att, då statsbidrag samtidsigt utgå till såväl kommun som skoldistrikt, hvilka sammanfalla med hvarandra eller af hvilka ettdera området utgör en del af det andra, bidragens sammanlagda belopp ej må öfverstiga 75 kronor;

att föreningsbiblioteks angelägenheter vårdas af en styrelse, som utgöres af fem af föreningen valda ledamöter;

att biblioteksstyrelse för hvarje bibliotek utser föreståndare eller bibliotekarie, som handhafver den närmaste skötseln af boksamlingen och däröfver upprättar katalog;

att bibliotek är uppställt i lämplig lokal och regelbundet vissa tider i veckan kostnadsfritt eller mot låg afgift hålles tillgängligt för allmänheten inom bibliotekets verksamhetsområde;

att bibliotek hålles försäkradt mot eldskada;

att böcker af osedligt innehåll ej må med bibliotek införlifvas;

att beviljadt statsbidrag må användas endast till inköp och inbinding af böcker samt tryckning af katalog;

att vederbörande skoldistrikt, församling, kommun eller förening för samma ändamål anslagit eller annorledes anskaffat minst lika stort belopp som statsbidraget;

att biblioteken skola vara underkastade inspektion af vederbörande folkskoleinspektörer;

att böcker, som inköpts för statsbidrag och nyssnämnda af skoldistrikt, församling, kommun eller förening anskaffade medel, ej må afhändas biblioteket annat än med inspektörens medgifvande; och

att, då föreningsbibliotek, för hvilket åtnjutits statsunderstöd, upplöses, till vederbörande skoldistrikt, församling eller kommun skola för införlifvande med dess bibliotek öfverlämnas de böcker, som på nyssnämnda sätt förvärfvas; dock att i sådan händelse böckerna jämväl må, efter Eders Kungl. Maj:ts bepröfvande, öfverlämnas till annan förening med samma eller likartadt syfte;

samt att understöd af statsmedel må enligt Eders Kungl. Maj:ts bestämmande jämväl tilldelas sådana centrala föreningar, som verka såsom förmedlingsanstalter åt bibliotek af ömförmälda slag eller upprätta vandringsbibliotek, med ett belopp af högst 1,500 kronor, för år räknadt, till hvarje sådan förening för hvardera af nämnda verksamhetsgrenar, dock till ett sammanlagdt belopp af högst 10,000 kronor;

dels, för att till nu angifna ändamål användas, på ordinarie stat under riksstatens åttonde hufvudtitel beviljat ett förslagsanslag, med titel: »Understöd åt folkbibliotek», å 60,000 kronor;

dels ock till bestridande af kostnaderna för inspektion genom folkskoleinspektörerna af folkbibliotek höjt anslaget till arfvoden och resekostnadsersättning åt folkskoleinspektörer med 5,000 kronor, eller från dess nuvarande belopp, 105,000 kronor till 110,000 kronor; samt

2:o) att Riksdagen, som icke kunnat i oförändradt skick bifalla de i propositionen innefattade lagförslag för sin del antagit:

a) följande

Lag angående ändrad lydelse af vissa §§ i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862.

Häri genom förordnas, att §§ 2, 9, 10, 13, 19, 21, 22, 36, 38 och 39 i förordningen och kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862 skola erhålla följande ändrade lydelse:

§ 2.

Till kyrkostämmas handläggning höra frågor om:

- 1) åtgärder till vidmakthållande af ordning under gudstjänsten;
- 2) folkskoleundervisningen och dithörande anstalter jämte församlingsbibliotek, hvilka kunna utgöras af eller i sig innefatta skolbibliotek, samt uppfostran åt vanartade och i sedligt afseende försummade barn;

3) val af kyrkovårdar och öfriga ledamöter i kyrkoråd samt ledamöter i skolråd, särskild styrelse för församlingsbibliotek och särskild barnavårdsnämnd, äfvensom folkskolelärares, orgelnisters, klockares och annan kyrkobetjänings tillsättande och afskedande, där ej annorlunda stadgadt är;

4) kyrkomedels användande samt granskning af kyrko- och skolråds äfvensom särskild för församlingsbibliotek utsedd styrelses räkenskaper;

5) hushållning med och vård om kyrkans egendom;

6) byggnad och underhåll af kyrkan, med hvad därtill hörer, skolhus, lokaler för församlingsbibliotek, samt boställen för präst, skollärare, klockare och andra kyrkobetjante;

7) bestämmande af afgifter till kyrka och folkskola jämte dithörande anstalter, till församlingsbibliotek, samt för uppfostran åt vanartade och i sedligt afseende försummade barn;

8) fördelning af bänkrum i kyrkan;

9) ordnande och fördelning af begravningsplatser, samt afgifter för dem och för begagnande af kyrkklockor eller annan kyrkans egendom; äfvensom

10) öfverenskommelser rörande prästerskaps, skollärares och kyrkobetjänings löneförmåner.

§ 9.

Tre ordinarie kyrkostämmor skola årligen hållas: *den första* inom maj månads utgång för besluts fattande om föregående årets räkenskaper och förvaltning; *den andra* i oktober för bestämmande af utgifts- och inkomstats för kyrka och skola, för församlingsbibliotek samt för uppfostran åt vanartade och i sedligt afseende försummade barn, enligt hvad i § 36 sägs; och *den tredje* inom utgången af december för debiteringslängdens granskning samt för anställande af val till de under kyrkostämman hörande befattningar, hvilka vid årets slut blifva lediga, äfvensom för val af revisorer.

Den, hvilken såsom ledamot af kyrkoråd eller skolråd eller eljest är redovisningsskyldig till församlingen, må icke väljas till revisor af förvaltning, för hvilken han har att redovisa, ej heller deltaga i val af revisor af sådan förvaltning eller i beslut i anledning af revisorerernas granskning af sagda förvaltning.

§ 10.

Kyrkostämman hålles äfven, när Kungl. Maj:ts befallningshafvande, domkapitlet, visitationsförrättare, magistraten, kyrko- eller skolrådet eller ock särskild styrelse för församlingsbibliotek eller särskild barnavårdsnämnd, där sådan styrelse eller nämnd finnes, det äskar, eller då ordföranden sådant nödigt finner.

Enskild man, som till talan i kyrkostämman berättigad är, äger ock kyrkostämmans sammankallande för uppgifvet ärende begära. Finner ordföranden ej skäl att sådan begäran bifalla, meddelar han, om så äskas, sitt beslut skriftligen, jämte skälen därtill; och äger sökanden däröfver klagan föra, på sätt i § 41 stadgas om besvär öfver kyrkostämmans beslut.

§ 13.

De ärenden, som skola å kyrkostämman till afgörande företagas, böra förut vara vederbörligen beredda, antingen af kyrko- eller skolrådet eller af särskild styrelse för församlingsbibliotek eller särskild barnavårdsnämnd, där sådan styrelse eller nämnd finnes, eller ock af särskildt därtill utsedda personer, då kyrkostämman, med afseende på ärendets beskaffenhet eller andra förhållanden, finner sådant lämpligt eller nödigt.

§ 19.

Ordföranden åligger tillse, att utdrag af kyrkostämmans protokoll tillställas kyrko- eller skolrådet eller särskild styrelse för församlingsbibliotek eller särskild barnavårdsnämnd, där sådan styrelse eller nämnd finnes, eller de andra personer, åt hvilka verkställighet af stämmans beslut uppdrages. För öfrigt äger enhvar, som det åstundar, att af protokollet taga afskrift och att utan lösen få afskriftens riktighet af ordföranden bestyrkt.

Protokollen, med bilagor, skola bland kyrkans öfriga handlingar förvaras.

§ 21.

I hvarje kyrkoförsamling skall finnas ett kyrkoråd och ett skolråd. Inom samma pastorat eller stad må dock flera församlingar kunna om gemensamt kyrkoråd eller skolråd sig förena.

Kyrkoråd och skolråd må, där så lämpligen sig göra låter, kunna till ett gemensamt kyrko- och skolråd förenas.

Där kyrkostämman finner sådant lämpligt, må för förvaltning och vård af församlingsbibliotek utses särskild styrelse. Denna väljer själf inom sig ordförande, men gälle i öfrigt för sådan styrelse i tillämpliga delar hvad om skolråd är stadgad.

§ 22.

Kyrkorådet tillkommer:

att, i afseende på hvad till religionens och sedernas vård hör, vaka öfver efterlefnaden af därom gällande författningar;

att upptaga frågor om oordning och oskick vid samt försummelse af gudstjänsten, om uteblifvande från läsförhör, om oenighet i äktenskap, om olydnad mot föräldrar, samt om vårdslösad barnauppfostran;

att vaka däröfver, att spridande af vilseförande läror må, såvidt möjligt är, förekommas, samt kyrklig tvedräkt och söndring förhindras; samt

att vårda kyrkans angelägenheter.

Skolrådet tillhör:

att utöfva vården om och befattningen med folkskolan; samt

att, därest särskild styrelse för församlingsbibliotek ej finnes utsedd, handhafva förvaltningen och vården af sådant bibliotek.

Om skolrådets befattning med ärenden angående uppfostran åt vanartade och i sedligt afseende försummade barn gälle hvad därom särskildt stadgas.

Såväl kyrkorådet som skolrådet åligger, i hvad på hvartderas särskilda befattning ankommer, därjämte:

att ombesörja verkställighet af kyrkostämmans beslut i alla de fall, där ej sådan verkställighet åt vissa därtill utsedda personer blifvit uppdragen;

att hafva öfverinseendet öfver de för särskilda verkställighetsbestyr af kyrkostämman utsedda personers förvaltning;

att till kyrkostämman göra de framställningar och förslag, hvilka omständigheterna kunna påkalla; samt

att afgifva de förberedande utlåtanden, som af kyrkostämman inforas.

§ 36.

För hvarje år åligger det kyrkorådet att för kyrkan, samt skolrådet att såväl för skolan som, där särskild styrelse för församlingsbibliotek och särskild barnavårdsnämnd ej finnas, för församlingsbibliotek och för uppfostran åt vanartade och i sedligt afseende försunmade barn, uppgöra utgifts- och inkomstförslag. Finnes särskild styrelse för församlingsbibliotek, åligger det denna att uppgöra utgifts- och inkomstförslag för sådant bibliotek.

I utgiftsförslaget böra upptagas de utgifter, som redan äro beslutade att under det nästföljande året utgå, äfvensom de, hvilka kyrko- eller skolrådet eller, där särskild styrelse för församlingsbibliotek finnes, denna styrelse därutöfver anser af behovet påkallade att under samma år utgå.

Uti inkomstförslaget böra de inkomster upptagas, som för det nästföljande året äro eller anses vara att påräkna.

§ 38.

Hvad kyrkostämman till uttaxering beslutat skall, allt efter ändamålets beskaffenhet, genom kyrkorådet eller skolrådet eller, där särskild styrelse för församlingsbibliotek finnes, genom denna styrelse delgifvas, i kyrkoförsamling på landet, vederbörande kommunalnämnd och, i stad, drätselkammaren, hvilka det, hvar i sin ort, åligger att debitering och uppbörd af dessa afgifter verkställa, samt medlen till kyrko- eller skolrådet eller församlingsbiblioteksstyrelsen, där särskild sådan finnes, aflämna.

Skulle, till följd af särskilda förhållanden, annan ordning för uppbördens verkställande finnas vara lämplig eller nödig, må kyrkostämman kunna därom besluta.

§ 39.

Kyrko- och skolrådets räkenskaper så ock, där särskild styrelse för församlingsbibliotek finnes, denna styrelsens räkenskaper skola afslutas med kalenderår samt senast den 1 därpå följande mars aflämnas till de för deras granskning utsedda revisorer.

Revisionsberättelsen skall senast den 1 april aflämnas till kyrkostämman ordförande, som öfver gjorda anmärkningar infortrar vederbörandes förklaringar, hvarefter den kyrkostämman, som i maj månad sammanträder,

beslutar, huruvida anmärkning må förfalla, eller laglig åtgärd för bevarande af församlingens rätt vidtagas skall.

Hvad nu om räkenskapernas granskning i kyrkostämma sagdt är, gör icke någon ändring i hvad om särskild revision af kyrko- och skolräkenskaper finnes stadgadt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1906, dock att dessförinnan de åtgärder må vidtagas, som äro erforderliga för lagens trädande i kraft vid nämnda tid.

b) följande

Lag angående ändrad lydelse af vissa §§ i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863.

Häriigenom förordnas, att § 1 mom. 1, § 2, § 9 mom. 1, § 11, § 18 mom. 1, § 23, § 24 mom. 2, § 38 mom. 1 och 2 samt § 41 mom. 1 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863 skola erhålla följande ändrade lydelse:

§ 1 mom. 1.

Hvarje territoriell kyrkoförsamling äger att för handhafvande af kyrkans samt vissa folkskolan och barnavården rörande angelägenheter äfvensom frågor rörande församlingsbibliotek i kyrkostämma med kyrkoherden sammanträda till öfverläggning och beslut, på sätt denna förordning stadgar.

§ 2.

Till kyrkostämmas handläggning höra frågor om:

- 1) åtgärder till vidmakthållande af ordning under gudstjänsten;
- 2) upprättande och underhåll af församlingsbibliotek;
- 3) uppfostran åt vanartade och i sedligt afseende försummade barn, med undantag dock för det fall, att öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor är barnavårdsnämnd;

4) val af kyrkovårdar och öfriga ledamöter i kyrkoråd, ledamöter i skolråd, och särskild styrelse för församlingsbibliotek samt i de öfriga nämnder, styrelser och andra myndigheter, hvilka församlingen enligt särskilda författningar och stadganden antingen skall tillsätta eller i hvilka församlingen genom deputerade skall deltaga, äfvensom af revisorer och andra ombud, dem församlingen äger utse;

5) orgelnisters, kyrkosångares och klockares tillsättande och afskedande;

6) användande af kyrkans och andra till församlingens disposition ställda medel samt granskning af räkenskaper angående sådana medel;

7) hushållning med och vård om kyrkans och annan församlingen tillhörig egendom;

8) byggnad, underhåll eller förbättrande af kyrka, med hvad därtill hörer, skolhus, som af församlingen upplåtes och underhålles, lokaler för församlingsbibliotek, samt boställe för präst eller kyrkobetjante;

9) bestämmande af afgift till kyrka och församlingsbibliotek samt sådant skolhus, som i 8) sägs, och boställe;

10) fördelning af bänkrum i kyrkan;

11) bestämmande af afgifter för begagnande af kyrkklockor eller annan kyrkans tillhörighet;

12) öfverenskommelser rörande prästerskapets och kyrkobetjänings löneförmåner.

Om vård och förvaltning af vissa kyrkogårdar genom kyrkogårdsnämnd är särskildt stadgadt.

§ 9 mom. 1.

Kyrkostämma hålles äfven när öfverståthållareämbetet, konsistorium, visitationsförrättare, kyrko- eller skolrådet eller ock särskild styrelse för församlingsbibliotek eller särskild barnavårdsnämnd, därest sådan styrelse eller nämnd finnes, det åskar eller när ordföranden sådant nödigt finner.

§ 11.

De ärenden, som skola å kyrkostämma till afgörande företagas, böra förut vara vederbörligen beredda antingen af kyrko- eller skolrådet eller af särskild styrelse för församlingsbibliotek eller särskild barnavårdsnämnd, därest sådan styrelse eller nämnd finnes, eller ock af därtill särskildt utsedda personer, då kyrkostämman med afseende på ärendets beskaffenhet eller andra förhållanden finner sådant lämpligt eller nödigt.

§ 18 mom. 1.

Ordföranden åligger tillse, att utdrag af kyrkostämmans protokoll tillställas kyrko- eller skolråd eller särskild styrelse för församlingsbibliotek, eller särskild barnavårdsnämnd, därest sådan styrelse eller nämnd finnes, eller de andra personer, åt hvilka verkställighet af stämmans beslut uppdrages. För öfrigt äger enhvar, som det åstundar, att af protokollet taga afskrift och att utan lösen få afskriftens riktighet af kyrkonotarien bestyrkt.

§ 23.

Mom. 1. I hvarje territoriell kyrkoförsamling skall finnas ett kyrkoråd och ett skolråd.

Mom. 2. Kyrkoråd och skolråd må, där så lämpligen sig göra låter, kunna till ett gemensamt kyrko- och skolråd förenas.

Mom. 3. Därest kyrkostämman finner sådant lämpligt, må för förvaltning och vård af församlingsbibliotek utses särskild styrelse. Sådan styrelse väljer själf inom sig ordförande, men gälle i öfrigt för biblioteksstyrelse i tillämpliga delar hvad om skolråd är stadgadt.

§ 24 mom. 2.

Skolrådet tillhör:

a) att utöfva den vård om och befattning med folkskolan, som enligt gällande författningar är åt skolrådet uppdragen;

b) att, därest särskild styrelse för församlingsbibliotek ej finnes, handhafva förvaltningen och vården af sådant bibliotek; samt

c) att i öfrigt förvalta egendom och medel, som stå under skolrådets vård.

§ 38 mom. 1 och 2.

Mom. 1. För hvarje år åligger det kyrkorådet att för kyrkan, samt skolrådet att såväl för skolan, såvidt frågan församlingen enskildt angår, som, därest särskild styrelse för församlingsbibliotek ej finnes, för sådant bibliotek, uppgöra utgifts- och inkomstförslag. Finnes särskild biblioteksstyrelse, åligger det denna att uppgöra utgifts- och inkomstförslag för församlingsbiblioteken.

Mom. 2. I utgiftsförslaget böra upptagas de utgifter, som redan äro beslutade att under det nästföljande året utgå, äfvensom de, hvilka kyrko- eller skolrådet eller, därest särskild styrelse för församlingsbibliotek finnes, denna styrelse därutöfver anser af behovet påkallade att utgå under samma år.

§ 41 mom. 1.

Räkenskaperna för såväl kyrkans medel som de medel, skolrådet och, därest särskild styrelse för församlingsbibliotek finnes, denna styrelse hafva under sin förvaltning, skola afslutas med kalenderår samt senast den 1 därpå följande mars aflämnas till de för deras granskning utsedda revisorer.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1906, dock att dessförinnan de åtgärder må vidtagas, som äro erforderliga för lagens trädande i kraft vid nämnda tid.

Stockholm den 3 maj 1905.

Med undersätlig vördnad.
